

Válogatás Bebrits Lajos (1891-1963) közlekedésügyi miniszter figyelőlapjaiból

„A két háború között az USA-ban, majd szovjet emigrációban élő, Sztálin börtöneit is megjárta egykori vasutas, Bebrits Lajos 1949–56 között irányította a közlekedési tárcát.

Bebrits Lajos közlekedési miniszterként ideje legnagyobb részében a vasúttal foglalkozott. Ez nemcsak a vasútnak a többi közlekedési ágazathoz képest kiemelkedő súlyával függött össze, hanem szerencsésen egybecsengett a miniszter személyes indíttatásával is. Tulajdonképpen ez volt az egyetlen közlekedési ágazat, melynek működési mechanizmusával - egy forgalmista szintjén - tisztában volt. Bebrits imádta a vasutat, élt-halt érte, s megbecsülte mindazon embereket, akik imádott vasútját nap mint nap működtették. A miniszter úgy irányította a vasutat, mint egy terepasztal-kezelő az általa épített terepasztalt. Az ország legfőbb menetirányítójának szerepében szenvedélyesen játszott a legnagyobb terepasztallal, a MÁV-val.

Bebrits eleven stílusban fogalmazott, értett az emberek nyelvén. Sohasem mérlegelte szavai súlyát, és kifogyhatatlan energiával gyártotta az úgynevezett figyelőcédulákat. A figyelőcédula egy A/5 méretű fejléces papír volt, melyen Bebrits azonnali, gyors – leginkább átgondolatlan – rendelkezéseit kiadta. Figyelőcéduláinak hangvétele, nyilvánvaló túlzásai mára legendává szelődülve élnek egykori beosztottjai emlékezetében. A figyelőcédulák elképesztő tömege- évi 25-30 ezer, sőt 1955-ben 37970 db(!) – nyilvánvalóan nem hagyott neki időt arra, hogy elgondolkodjon a valóságról, a cselekvés illúzióját nyújtotta, környezetét pedig permanens aktivitásban tartotta.” - írta dr. Frisnyák Zsuzsa történész a figyelőlapokat elemelve¹.

A most közzétett miniszteri figyelőlapok forrása a MÁV Archívum Vezérigazgató iratai, illetve a Budapesti Vasútigazgató iratai fondja. Előbbiben a figyelőlapok eredeti példánya maradt fenn, míg utóbbiban a miniszter rendelkezéseinek szó szerinti átirata található.

¹ Frisnyák Zsuzsa: Bebrits Lajos (1891-1963) In: História, 2002. 9-10. szám 49. p.

Másolat hiv.haszn. 2 1583/955.számhoz.

M i n i s z t e r :

M/32.925/1955.

I.fő Csanádi.

Kőbánya-felső állomáson a vasuti rendőrség elfoglalta az átmenesztők helyiségét, az átmenesztőket viszont kitelepítették a régi vámhelyiségbe. Ugy kellett volna megoldani a kérdést, hogy a rendőrség megy a vámhelyiségbe és az átmenesztők maradnak a helyükön. Abszolút fejetlenül és logikátlanul intézték el ezt a kérdést. Nem tudom kinek az agyában született meg ez.

A legrovidebb időn belül vissza kell költöztetni az átmenesztőket a rendőrség által most elfoglalt helyiségbe és a rendőrség pedig menjen át a vámhelyiségbe. Ugyanakkor kérek jelentést arról, hogy ki volt az, aki jóváhagyta ezt az átköltözést?

1955.XI.26-án.

Bebrits sk.

A másolat hitelül:

Ph.

Másolat.

M I N I S Z T E R.

M
7863/1952.

Máv. Anyaghivatal Kanovics

A ma reggeli jelentés szerint a Rákoson és Vácon
lévő szertár nem gondoskodott a részére érkezett
7, illetve 16 kocsi szén előírt idő alatti kira-
kásáról. A kocsiforduló leszorítása elleni merény-
letnek minősítem ezt és kérem jelenteni a bűnösök
nevét, hogy megbüntetésükre intézkedhessem.

1952.V.12.

Másolat

500.060/1952. AH.Fő

63 7/1954. Titks.

A r a t ó Károly elvtárs,
vasutigazgató

B u d a p e s t.

Miniszter elvtárs figyelőlapját szószerint közlöm.

Elrendelem, hogy az oktatások alkalmával foglalkozzanak Miniszter elvtárs kívánságának megfelelően a szabályos egyenruhaviseléssel kapcsolatos hiányosságokkal. Azok a dolgozók, akik ismételtlen hanyag magatartást tanusítanak, azok részére külön oktatásokat rendeljen el az állomás vezetése, illetőleg a szolgálati főnökök.

"Számталanszor szóltam már arról, hogy a vasutas egyenruhába beöltözött alkalmazottak egyáltalán nem viselkednek katonásan. Vonatkozik ez a szolgálatra, de különösen arra, amikor szolgálaton kívül, az utcán tartózkodnak. Az egyenruha kötelező. Szükség van arra, hogy külső megjelenésben is mutakozzzék ez, mégpedig nyírott haj, borotvált arc, rendesen begombolt zubbony és köpeny, a feljebbvalók üdvözlése, stb.

A legtöbb hiányosság az előirt tisztelgések tekintetében tapasztalható. A katonás tisztelgés helyett még mindig sok a hangos köszönés; jónapot, szabadság, pálinkás jóreggelt, stb. Megmondottam, számталanszor azt, hogy ha sapka van az illetőn, akkor a kéznek a sapkához való emelésével kell megadni a tisztelgést, ha pedig sapka nincs, akkor fővetéssel. Semmit mondani nem kell.

Különösen elképesztő az, amit a nők csinálnak ebben a tekintetben. Egészen úgy viselkednek, mintha semmiféle oktatásban nem részesültek volna, abban a tekintetben, hogy miképpen kell viselkedniök. A legnyárspolgáriasabb módon ténykednek akár szolgálat közben, akár pedig szolgálaton kívül. Az öltözködésük is lehetetlen. Civil szoknyához egyenruha-bluzt vesznek fel és ehhez kalapot. Már azon gondolkodom, hogy leszedjük a nőkről az egyenruhát, mert viselkedésükkel csak szégyent hoznak a testületre.

Nem veszem észre azt, hogy ezen bármiféle javulás is észlelhető lenne és hogy e vonalon komoly intézkedések történtek volna.

./.

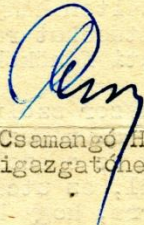
Ujból a leghatározottabban elrendelem, hogy az egyenruhát viselő vasutas dolgozók, férfiak és nők egyaránt a szolgálatban és szolgálaton kívül, az egyenruhaviseléssel kapcsolatban előírt szabályokat a legszigorubbán betartsák. Időt kell szakítani arra, hogy mind az állomásokon, mind pedig a hivatalban dolgozó vasutasok gyakorlati kioktatást is kapjanak, fel kell őket állítani, a tisztelgésre megtanítani és ugyanakkor ellenőrizni azt, hogy szabályosan öltözködnék-e. A legkisebb szabálytalanságot és eltérést is kifogásolni kell és meg kell torolni.

Különös tekintettel arra, hogy a nők mutatják itt a legrosszabb példát, az ő kiképzésükre kell a legnagyobb gondot fordítani. Tűrhetetlen az is, hogy egyenruhához divatcipőket hordanak és a leg-lehetetlenebb színtű harisnyákat.

A jövőben magam is, amikor illet észreveszek, megállítom az illetőt, felírom a nevét és megbüntetése iránt fogok intézkedni. De felelősségre fogom vonatni a szolgálati főnökét is, amiért megtűrte az ilyen állapotot.

Intézkedést és jelentést kérek."

Budapest, 1954. április 1.

/: Csamangó Henrik :/
vezérigazgatóhelyettes.

915/1954.Titks.

Vasutigazgató Elvtárs !

Budapest.

Miniszter elvtárs figyelőlapon kiadott rendeletét szövszerint közlöm:

"A május 23-án kezdődő Pártkongresszus, valamint az ezzel egyidőben megtartásra kerülő magyar-angol futball-mérkőzés alkalmával rendkívül nagy személyforgalomra lehet számítani, jórésze az utasoknak külföldi vendégekből fog adódni.

Ezzel kapcsolatban feltétlenül szükség van arra, hogy az Utasellátó Vállalat a legteljesebb mértékben felkészüljön a vendégek kiszolgálására. Ez azt jelenti, hogy valamennyi étkező- és hálókocsi a legnagyobb tisztaságban és megfelelően felszerelve álljon az utasok rendelkezésére.

A pályaudvari vendéglők, IÉUSZ-pavillonok mind kiszolgálószemélyzettel megerősítve, áruval felszerelve, mind pedig tisztán várja az utasokat. Gondoskodni kell arról, hogy a vonatokon felszolgáló kosarasok bőven el legyenek látva áruval és a legelőzékenyebben és legteljesebben végezzék munkájukat.

Különösen súlyt helyezek a pályaudvarok és a pályaudvari vendéglők folyamatos tisztántartására, mely utóbbiak tekintetében még sok kívánnivaló van. Ezek tisztántartását személyesen fogom ellenőriztetni.

Felhívom a figyelmet arra, hogy ennek politikai és propaganda szempontból rendkívül jelentősége van, mert a külföldi utasok ezen keresztül fognak véleményt alkotni és saját maguk is meggyőződni az ellenséges propaganda valótlanágáról.

Súlyt kell helyezni az információs szolgálat megszervezésére is, hogy elsősorban a külföldiek pontos és megbízható tájékoztatást kapjanak a vonatok, autók, repülőgépek csatlakozása tekintetében."

Budapest, 1954. május 14.

/: Csamangó Henrik :/
vezérigazgatóhelyettes

VIII/31.

MINISZTER

2/a
1 Kín.

22025/1955

I.fő vez.h.Németh

Lassa:
7/2

Zirc állomás vezetőjét Vati István ellenőrt felelősségre vontam, mivel egyenruháján rangjelzést nem hordott. Védekezésül azt jelentette nekem, hogy állomásán főintézői és intézői rangban lévő beosztottjai is vannak, akik előtt az ellenőri rangjelzést nem hordja, mert tekintélyének rovására menne az. Jelentette továbbá azt is, hogy az V. vasutas napra ígéretet kapott arra, hogy át fogják minősíteni és megfelelő rangba sorozni, ez azonban nem történt meg.

Védekezését el kellett fogadnom és magam is azt látom, hogy nevezettnak igaza van. Az első benyomásra magam is úgy állapítottam meg, hogy a beosztás betöltésére alkalmasnak látszik.

Hányszor rendeltem már el szóban és írásban és hányszor szabtam már ki kemény büntetéseket azokkal szemben, akik egyrészt a rangjelzést nem viselik, másrészt pedig azokkal a vezetőkkel szemben, akik megtürik azt, hogy magasabb beosztásban lévő beosztottaiknál alacsonyabb rangban legyenek. Ugy látom, hogy ezt a leghatározottabban megkövetelt rendelkezésemet lépten-nyomon felrugják. Ezt már nem lehet tovább megtorlás nélkül hagyni.

Elrendelem, hogy a szombathelyi igazgatóság III. osztályfőnökét haladéktalanul váltsák le és olyan beosztásba tegyék, ahol meg tudja állni helyét és ami képességeinek megfelel. III.osztály vezetésére semmiképpen sem alkalmas.

./.

719

KK. 8170 — 25864 Globus

A Minisztériumi Titkárság felé rendeletet adtam,
hogy a fentiek miatt Pánti szombathelyi vasut-
igazgatót megróvásban kell részesíteni.

1955.VIII.27.

Egyidejűleg kapta:

I.fő vez.h.Németh

I.fő forgalom Lindner

R.21/ [889]

MINISZTER

Sajátkezű felbontásra!

2353i/JT

I.fő, Csanádi.

I/2-buz.

A szombathelyi igazgatóság III.osztályfőnöke, Szabó Imre tanácsos, vezetésre alkalmatlan. Nem tudja összefogni a forgalmi szakszolgálat teendőit. Nem tud kivetkőzni abból, hogy mozdonyvezető volt és ha valahol hiba van, mindjárt azt nézi, hogy milyen hibák vannak a fűtőházaknál és a mozdonyoknál. Le kell tehát őt váltani 24 órán belül és helyette Locskait kell megtenni, aki jelenleg a XI.fő ügyeit viszi. A fentiekre vonatkozóan Jancsik elvtárs felé rendelkezést adtam. Szabónak egy megfelelő IV.osztályfőnökhelyettesi beosztást kellene adni. Beszéld ezt meg Tölgyes elvtárssal.

1955.IX.19.

Titkárságnak

H.

Miniszter Elvtárs rendelkezését végrehajtottuk.

Szabó Imre tanácsos felmentése és Locskai Ferenc felügyelő megbízatása iránt az 1415/Tő-15/1955.I/2.sz.ügyiratunkban, Szabó Imre tanácsosnak a FEO-ba történő áthelyezése iránt az 1415/Sz-4/1955.I/2.

148/hiz.

./..

sz.ügyiratunkban intézkedtünk.

Ezen figyelőlap további tárgyalást
nem igényel, eltehető

i r a t t á r b a !

1955.X.31.

Mészáros János
/Mészárosné/
15-90.

I/2.

Pásztor János
/Pásztor János/
x.31.

MINISZTER

ad
16.853/1955

I.fő vez.h. Kamuti.

Feb.

A jelentésben foglalt védekezés nem egyéb, mint üres lefetye. Leghatározottabb rendeletem van arra, hogy állomásfelvigyázót ilyen nagy állomáson rendelkező forgalmi szolgálattevőnek nem szabad beosztani. Semmi nem tette azt indokolttá, hogy Erdélyi János állomásfelvigyázó gyakornokot tegyenek meg Székesfehérvár állomáson felelős rendelkező forgalmi szolgálattevőnek. Azért, mert ismételt rendeletem ellenére ezt megtették, a következő büntetéseket szabom ki:

Arató Budapesti vasutigazgató részére megrovást adok, Bedő budapest vasutigazgató részére szintén megrovást adok.

A budapesti III.osztályfőnök részére megrovást kell adni és tőle félévi prémiumot meg kell vonni. Ugyancsak a budapesti igazgatóság III.osztály főnökének helyettesét szintén megrovsában kell részesíteni és tőle is egy félévi prémiumát meg kell vonni. Székesfehérvár állomásfőnökének megrovást kell adni és félévi jutalékát el kell vonni.

Megjegyzem, hogy ez az utolsó eset, amikor ilyen enyhe büntetéseket adok. A jövőben nem fogok visszariadni a leváltásoktól sem, kezdve a vasutigazgatóknál.

1955.VII.22.

D

Vannak

MINISZTER

1945 / 1955

I. fő Csanádi

Értesitelek, hogy a guritódombok munkájával a következő szovjet fordítások foglalkoznak.

Roginszkij: A guritódomb gépesítése.

Dlugacs: Vasutállomások berendezései és munkájuk megszervezése /XVI. fejezet/.

Dlugacs-Dobroszelszkij: Állomási irányítók és forgalmi szolgálattevők álenjáró munkamódszerei /érinti/.

Kurepin: A szakképzett saruzó.

Utasítani kell azoknak az igazgatóságoknak a vezetőit, ahol guritódomb van, ugyancsak a III. osztályfőnököket, a forgalmi csoport vezetőit, az állomásfőnököket és az állomásirányítókat, természetesen akik guritódombos állomáson teljesítenek szolgálatot- hogy a fenti könyveket biztosítsák a maguk részére, e munkákat tanulmányozzák, mert két hónap elteltével a gurításokkal kapcsolatos ismeretekből vizsgázni fognak.

Az alábbi lefordított cikkekből -amelyből megfelelő példányszámot küldtem a forgalmi szakosztálynak- ugyancsak minden igazgatóságnak kell néhány példányt juttatni abból a célból, hogy az érdekeltek azt tanulmányozhassák. Ezek a következők:

Tyihomirov: Rendezőpályaudvarok átbocsátó- és elegyfeldolgozó képességének fokozása.

./.

1724

M.K. 5082. — Dósa-nyomda 3252.

MINISZTER

Bzanov, Karpov: A guritódomb vágányzatának és hosszszelvényének tervezése.

Piszkarov: Tökéletesítsük a rendezőpályaudvarok technológiai folyamatait.

Iljin, Kalisuk: Értékes saruzómódszerek.

Sulesko: Hogyan biztosítsuk a gépesített guritódombok zavartalan munkáját.

Berdnyikov: Szerelvények gurítása télen.

Kérem, intézkedjete a fentieknek megfelelően.

1955. I. 18.

Egyidejűleg kapta: :

I. fő Csanádi

I. fő forgalom Lindner